

статті Особливої частини КК України. Підставами для посилення репресії за групові злочини є їх більша суспільна небезпечність порівняно з діяннями, скоєними однією особою. Зокрема, деякі науковці зазначають, що за злочин, вчинений групою осіб, за попередньою змовою або без такої, необхідно призначати покарання не нижче однієї третини максимального розміру санкції відповідної статті Особливої частини КК, а за злочин, вчинений організованою групою, – не нижче двох третин¹⁹ На нашу думку, така пропозиція є слушною.

УДК 343.22

Теоретичні проблеми суб'єктів злочинів проти здоров'я особи

К. В. Катеринчук,

кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології НАВС

Проаналізовано поняття «суб'єкт злочину» та «особа злочинця», наведена класифікація суб'єктів злочину. Запропоновано визначити суб'єктом злочинів проти здоров'я особи в ст.ст. 121, 122 фізичну осудну особу віком від 14 років, та з 16 років у ст. 123 – 128 КК України. Суб'єкт злочинів у ст. 130, 133 КК України – спеціальний.

Ключові слова: злочин, суб'єкт, людина, особа, що вчинила злочин.

Катеринчук Е.В. Теоретические проблемы субъектов преступлений против здоровья человека

Проанализировано понятия «субъект преступления» и «личность преступника», приведенная классификация субъектов преступления. Предложено определить субъектом преступлений против здоровья лица в ст.ст. 121, 122 физическое вменяемое лицо возрастом от 14 лет, и с 16 лет в ст.ст. 123 – 128 УК Украины. Субъект преступлений в ст. 130, 133 УК Украины – специальный.

Ключевые слова: преступление, субъект, человек, лицо, совершившее преступление.

Katerynchuk Kateryna. Theoretical problems of perpetrators against a person's health

The concept of “anoffence” and “offender” was analyzed, the classification of perpetrators was shown. It was suggested to identify the perpetrators against the person's health in Articles 121, 122 guilty individuals from the age of 14 years old, and from the age of 16, in Articles 123 – 128 of the Criminal Code of Ukraine. The perpetrator in the Articles 130, 133 of the Criminal Code of Ukraine – particularly defined.

Key words: crime, the subject, the person, the person who committed the crime.

Аналізуючи спеціальну літературу, ми звернули увагу, що серед науковців немає єдиної точки зору щодо співвідношення понять «суб'єкт злочину» та «особа злочинця», а також трактування цих понять. Проблеми відповідальності

¹⁹ *Соболев В. В. Основание и дифференциация ответственности соучастников преступления : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. юрид. наук : спец. 12.00.08 «Уголовное право и криминология; уголовно-исполнительное право» / В. В. Соболев. – Краснодар : Изд-во Кубанского гос. ун-та, 2000. – С. 23.*

© Катеринчук Катерина Володимирівна – кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології НАВС

суб'єкта злочину присвятили свої роботи багато науковців, зокрема: А.В. Агафонов, Ю.В. Александров, П.П. Андрушко, М.І. Бажанов, В.І. Борисов, В.М. Бурдін, Л.Д. Гаухман, Н.А. Гутурова, П.С. Дагель, А.Ф. Зелінський, М.Й. Коржанський, В.М. Кудрявцев, Н.Ф. Кузнєцова, Г.М. Миньковский, А.А. Музыка, О.Б. Сахаров, В.В. Сташис, Є.Л. Стрельцов, М.С. Таганцев, В.Я. Тацій та ін.

Але, незважаючи на наукові дослідження цієї проблеми, немає єдиного бачення в даному питанні. В Загальній частині Кримінального кодексу, яка містить норми, що визначають завдання, принципи й основні інститути кримінального права¹, зустрічаються наступні терміни: «особа», «людина», «суб'єкт», «особа, яка вчинила злочин». Найбільша кількість термінів, уживаних у КК, припадає на термін «особа» – 90, на решту термінів, а це «суб'єкт» – 12; «особа, яка вчинила злочин» – 5 та «людина» – 4. Тому, характеризуючи особу, що вчинила передбачене КК суспільно небезпечне винне діяння (дію чи бездіяльність) – злочин (ч. 1 ст. 11 КК), науковці використовують різні терміни. «Для характеристики особи, яка вчинила злочин, в теорії кримінального права використовують термін «суб'єкт злочину» або «особа, яка вчинила злочин». Суб'єкт злочину – це не абстрактне юридичне поняття, яке існує поза часом і простором, а особа, яка живе в суспільстві і вчиняє суспільнонебезпечні протиправні дії»². Отже, ці терміни ототожнюються. Інша група науковців все ж таки їх розмежовує та зазначає, що важливою є характеристика особи злочинця, сутність якої значно ширша за поняття суб'єкта злочину. Ця сутність визначається не лише юридичними ознаками суб'єкта і його поведінкою в процесі вчинення злочину, а й усією сукупністю його особливих рис і якостей, що виявляються в його поведінці у суспільстві до вчинення суспільно небезпечного діяння³. А.Ф. Зелінський відзначає, що особа злочинця – це сукупність соціально-демографічних, психологічних і моральних характеристик, тією чи іншою мірою притаманних людям, винним у злочинній діяльності певного типу. Таке поняття необхідно відрізнити від поняття «особи, що вчинила злочин», тобто особи випадкового правопорушника⁴.

У теорії кримінального права визначається, що суб'єкт злочину – це мінімальна сукупність ознак, які характеризують особу злочинця, поза якими немає складу злочину. Особа злочинця – це сукупність усіх соціально значущих рис, які утворюють індивідуальність⁵. Дану позицію також підтримують більшість науковців – В.М. Бурдін, П.С. Дагель, Н.Ф. Кузнєцова та ін.⁶ У КК України

¹ *Кримінальне право України: Загальна частина* : підручник / [М.І. Бажанов, Ю.В. Баулін, В.І. Борисов та ін.] ; за ред. М.І. Бажанова, В.В. Сташиса, В.Я. Тація. – 2 – е вид. – К. : Юрінком Інтер, 2005. – С. 13.

² *Дорохіна Ю.А.* Суб'єкт злочину проти власності / Ю.А. Дорохіна // *Вісник Запорізького національного університету.* – 2013. – № 4. – С. 149–155.

³ *Охман О.В.* Характеристика суб'єкта злочину за кримінальним законодавством України / О.В. Охман // *Університетські записки.* – 2006. – № 2 (18). – С. 247–253.

⁴ *Зелінський А.Ф.* Криминологія / А.Ф. Зелінський // *Курс лекцій.* – Х. : Прапор, 1996. – С. 56.

⁵ *Личность преступника* / под ред. В.Н. Кудрявцева, Г.М. Миньковского, А.Б. Сахарова. – М. : Юрид. лит., 1975. – С. 22-24.

⁶ *Бурдін В.* Окремі питання суб'єкта злочину в кримінальному праві / В. Бурдін // *Вісник Львівського університету. Серія юридична.* – 2003. – Вип. 38. – С. 399-404; *Дагель П.С.* Учение о личности преступника в советском уголовном праве / Дагель П.С. – Владивосток : Изд-во Дальневост. ун-та, 1970. – С. 10; *Кузнєцова Н.Ф.* Преступление и преступность / Кузнєцова. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 1969. – С. 66.

йдеться про особу злочинця у зв'язку з призначенням покарання і звільненням від нього (розділи XI та XII КК України). У всіх інших нормах Загальної частини КК України поняття особи, що стосується будь-яких ознак особи злочинця, не зустрічається. Однак соціально-психологічні властивості злочинця мають важливе значення у виявленні причин і мотивів вчинення злочину, для індивідуалізації покарання⁷.

Деякі науковці вважають, що для трансформації кримінального права та законодавства потрібно враховувати структуру людини, а це біологічні, соціальні, енергетичні, інформаційні рівні, які взаємопов'язані⁸. Якщо прийняти дане положення як належне, то з деякими рівнями можна було б погодитись, а саме біологічними та соціальними; інші рівні людини (енергетичні та інформаційні) можна дослідити поза межами юридичних наук.

П.С. Матишевський та М.Й. Коржанський визначають суб'єктом злочину фізичну особу, яка вчинила заборонене кримінальним законом діяння у віці, з якого може настати кримінальна відповідальність, і яка усвідомлювала суспільну небезпечність такого діяння і керувала ним⁹. Отже, теорія кримінального права суб'єктом злочину визнає фізичну осудну особу (людину), яка досягла до моменту вчинення злочину певного віку, що винно вчинила суспільно небезпечне діяння, заборонене кримінальним законом, і здатна понести кримінальну відповідальність¹⁰.

Не менше питань виникає у встановленні видів суб'єкта злочину. Так, І.О. Харь¹¹, досліджуючи теоретичні та прикладні проблеми суб'єкта злочинів проти здоров'я особи, зазначив позицію деяких авторів: це можуть бути як приватні, так і службові особи¹². Приватна особа як суб'єкт злочину – це фізична осудна особа, якій виповнився до моменту вчинення злочину вік кримінальної відповідальності, яка вчиняє злочин, не маючи функції та статусу службової та неслужбової особи, не перебуває в трудових відносинах, діє як приватна особа не в інтересах суспільно корисної діяльності¹³.

Інші науковці вважають, що суб'єктами злочинів можуть бути будь-які особи¹⁴. Існує думка, що суб'єктом злочину можуть бути як громадяни, так і службові особи¹⁵. З даною позицією ми не можемо погодитися, оскільки грома-

⁷ *Огман О.В.* Цит. работа.

⁸ *Петин И.А.* Структура индивида как субъекта уголовной ответственности / И.А. Петин // Российский следователь. – 2007. – № 5 – С. 17–20.

⁹ *Матишевський П.С.* Кримінальне право України / Матишевський П.С. – К. : А.С.К., 2001. – С. 123; *Коржанський М.Й.* Кримінальне право України. Частина загальна : курс лекцій / Коржанський М.Й. – К. : Наукова думка та Українська видавнича група, 1996. – С. 79.

¹⁰ *Полный курс уголовного права* : в 5 т. / под ред. А.И. Коробеева. – Т.1 : Преступление и наказание. – СПб. : Юридический центр Пресс, 2008. – С. 348.

¹¹ *Харь І.О.* Теоретичні та прикладні проблеми суб'єкта злочинів проти здоров'я особи за КК України / І.О. Харь // Юридична наука. – 2012. – № 2. – С. 128–136.

¹² *Кримінальне право України. Загальна частина* : підручник для юрид. вузів і факультетів / [М.І. Бажанов, Ю.В. Баулін, В.І. Борисов та ін.] \ за ред. М.І. Бажанова, В.В. Сташиса, В.Я. Тація. – К. – Х. : Юринком Інтер – Право, 2001. – С. 130–141.

¹³ *Харь І.О.* Цит. праця.

¹⁴ *Писарев А.* Правовая охрана и защителесов / А. Писарев // Советская юстиция. – 1982. – № 7. – С. 7–10.

¹⁵ *Пакутин В.* Ответственность за незаконную порубку леса / В. Пакутин // Соц. законность. – 1978. – № 11. – С. 40–42.

дьянство є ознакою спеціального суб'єкта злочинів. Отже, автор не передбачає загального суб'єкта злочинів, а визначає спеціального – лише громадяни та службові особи. В такому випадку всі інші можливі ознаки спеціального суб'єкта злочину (стать, родинні стосунки, хвороба та інше) до уваги не беруться.

У теорії кримінального права суб'єкти злочинів класифікуються на загальний і спеціальний¹⁶. Таку позицію підтримують більшість науковців, хоча деякі вважають, що поділ суб'єктів на загальний і спеціальний, дійсно, не є достатнім, бо не відображає соціального і правового статусу суб'єкта¹⁷.

В.М. Куц класифікує загального суб'єкта злочину на: 1) загальний суб'єкт першого виду (ознаки якого закріплені в ч. 1 ст. 18 КК) та 2) загальний суб'єкт другого виду – це суб'єкт, котрий поряд з обов'язковими має додаткові ознаки, передбачені кримінальним законом, але вони не перетворюють його на спеціального суб'єкта, оскільки порушується не спеціальна, «вузька» заборона, а загальна, обов'язкова для всіх: не вбий, не вкради тощо. Сюди слід віднести, наприклад, матір новонародженої дитини в складі дитиновбивства, особливо небезпечного рецидивіста в складі розкрадання чи інших злочинів, крім ст. 196¹ (Порушення правил адміністративного нагляду)¹⁸. Звісно, дана думка має право на існування, але потрібно врахувати той факт, що даний вид суб'єкта злочину (особливо небезпечний рецидивіст) не вплине на кваліфікацію, але вплине на індивідуалізацію покарання як обставина, що обтяжує покарання (ст. 67 КК). Крім того, як зазначалося вище, принцип індивідуалізації застосовується до особи злочинця, коли необхідно визначити певний вид та (або) розмір покарання. Позиція науковця щодо додаткових ознак суб'єкта злочину в наведеному прикладі з дітовбивством (ст. 117 КК) також викликає низку запитань. Адже теорія кримінального права визначає суб'єктом даного злочину матір новонародженої дитини, а отже, крім загальних ознак (фізична осудна особа, яка до вчинення даного злочину досягла 14 річного віку), ще й спеціальні – взаємовідносини суб'єкта з потерпілим.

Л.Р. Шувальська визначає, що суб'єктом насильницького злочину слід вважати у кримінально-правовому сенсі фізичну осудну (обмежено осудну) особу, яка вчинила умисне, протиправне, суспільно небезпечне, кримінально – каране діяння, поєднане із застосуванням щодо потерпілого фізичної сили чи з погрозою такого застосування, у віці, з якого настає кримінальна відповідальність¹⁹. Досліджуючи особливості суб'єкта злочину, автор у визначенні встановлює форму вини – умисел. Таким чином злочини, вчинені з необережності, не підпадають під злочини, що можуть вчинятися суб'єктом злочину, а саме під його ознаки. Наступна особливість, яка використовується Л.Р. Шувальською, – кри-

¹⁶ *Светлов А.Я.* Ответственность за должностные преступления / Светлов А.Я. – К. : Наукова думка, 1978. – 303с.

¹⁷ *Гавриш С.Б.* Кримінально-правова охорона довкілля в Україні. Проблеми теорії, застосування і розвитку кримінального законодавства / Гавриш С.Б. – К. : Інститут Законодавства Верховної Ради України, 2002. – С. 484.

¹⁸ *Куц В.М.* Теоретико-прикладні аспекти проблеми суб'єкта злочину / В.М. Куц // Вісник Університету внутрішніх справ. – 1996. – Вип. 1. – С. 17-23.

¹⁹ *Шувальська Л.Р.* Встановлення судом особливостей суб'єкта насильницького злочину проти життя та здоров'я: психолого-правові засади : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня. канд. юрид. наук : 19.00.06 / Л.Р. Шувальська. – К., 2013. – С. 7.

мінально-каране діяння. Караність як ознака злочину також виокремлювалася деякими українськими науковцями (М.Й. Коржанським), хоч і була піддана критиці. Причиною цього є те, що Загальна частина КК містить інститут звільнення від кримінальної відповідальності (Розділ IX).

Законодавець у ч. 2-4 ст. 18 КК визначає ознаки спеціального суб'єкта злочину. Тобто загальний суб'єкт злочину, крім основних ознак, що закріплені КК, має й факультативні ознаки – обставини, що обмежують коло можливих суб'єктів окремих злочинів та характеризують особу, правове становище чи специфіку злочинних діянь. Ці обставини або прямо закріплені в Особливій частині КК, або однозначно впливають з її змісту.

Відносно суб'єкта злочинів проти здоров'я особи (ст. 121–128, 130 та 133 КК) в юридичній літературі висловлені різні й не завжди теоретично (передбачені ст. 121–145 КК), І.О. Харь зазначає, що класифікація суб'єктів цих злочинів має набути такого вигляду: службові особи (ст. 131, 132, 135–137, 141, 142, 145 КК); неслужбові особи (ст. 121–128, 130, 131, 133–137, 139, 140, 142–145 КК); приватні особи (ст. 121–128, 130, 131, 133–138 КК).

Суб'єкт більшості злочинів проти здоров'я – загальний (суб'єктом злочинів, передбачених ст. 121, 122 КК України, може бути фізична осудна особа, яка до моменту вчинення злочину досягла 14 років)²⁰, за інші злочини відповідальність настає з 16 років.

Дискусійними є положеннями щодо визначення суб'єкта злочину в ст. 123, 127, 130 та 133 КК. У ст. 123 (Умисне заподіяння тяжких тілесних ушкоджень у разі перевищення меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, необхідних для затримання злочинців) суб'єктом злочину може бути осудна особа, яка досягла 16 років, перебуває у стані необхідної оборони, уявної оборони, якщо вона не усвідомлювала і не могла усвідомлювати помилковості свого припущення, а також особа, яка вчиняє дії щодо затримання злочинця²¹. Визначаючи ці ознаки суб'єкта злочину, автори все ж підтримують позицію, що це загальний суб'єкт злочину, бо у встановленні його ознак враховують одну з ознак об'єктивної сторони даного злочину – обстановку вчинення злочину.

Суб'єктом катування (ст. 127 КК) О.В. Денісова пропонує визначати спеціального суб'єкта катування – державну посадову особу, представника влади або інших осіб, які виступають як офіційні, або з їх підбурювання, або з їх відома чи за їх мовчазної згоди вчиняються такі дії²². Аналізуючи ст. 127 КК, ми підтримуємо позицію законодавця, який визначає суб'єктом злочину катування – загальний. Це унеможливить конкуренцію норм ч. 2 ст. 373 та 127 КК. А в ч. 3 ст. 127 КК було б доречно передбачити спеціального суб'єкта злочину, запропонованого О.В. Денісовою.

²⁰ *Кримінальне право України. Особлива частина* : підручник / [Ю.В. Александров, О.О. Дудоров, В.А. Клименко та ін.] ; за ред. М.І. Мельника, В.А. Клименка. – К. : Юридична думка, 2004. – С. 51.

²¹ *Кримінальний кодекс України* : Науково-практичний коментар / [Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, С. Б. Гавриш та ін.] ; за заг. ред. В. В. Сташиса, В.Я. Тація. – К. : Концерн Видавничий Дім Ін Юре, 2003. – С. 387.

²² *Денісова О.В.* Кримінально-правова характеристика катування : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.08 «Кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право» / О.В. Денісова. – К. : Академія адвокатури України, 2014. – С. 18.

На думку Є.В. Корнієнко, в ч. 1 ст. 130 КК України суб'єктом свідомого поставлення іншої особи в небезпеку зараження ВІЛ чи вірусом іншої невиліковної інфекційної хвороби, що є небезпечною для життя людини, може бути будь-яка особа, що створила хворому на вищезазначені хвороби такі умови існування, за яких в небезпеку зараження такою (такими) хворобою (хворобами) була поставлена інша особа. Щоб уникнути помилкових висновків (рішень) при кваліфікації поставлення в небезпеку зараження іншої особи зазначеними вірусами особою, яка не є його носієм, аргументована необхідність доповнити ч. 1 ст. 130 КК України словосполученням «особою, яка знала про наявність у неї такого захворювання». Суб'єктом злочину, передбаченого ч. 2 ст. 130 КК України, є особа, яка знала про те, що вона є носієм цього вірусу. Зважаючи на обґрунтовану необхідність ввести уніфіковане поняття «невиліковна інфекційна хвороба, що є небезпечною для життя людини,» в усі частини ст. 130 КК України, потрібно буде внести зміни й щодо ознак суб'єкта цього злочину, а саме: словосполучення «особою, яка знала про те, що вона є носієм цього вірусу» замінити на «особою, яка знала про наявність у неї такого захворювання». Суб'єкт злочину, передбаченого ч. 4 ст. 130 КК України, є загальним (ним може бути як особа, яка знала про те, що вона є носієм цього вірусу, так і будь-яка інша особа)²³. Отже, суб'єктом злочину, передбаченого ст. 130 КК є особа, яка на момент вчинення злочину досягла 16-річного віку, знала про захворювання у неї. Це ж стосується і злочину, передбаченого ст. 133 КК²⁴. У ст. 133 (Зараження венеричною хворобою) КК суб'єктом може бути будь-яка особа, яка досягла 16-ти років, страждає венеричною хворобою і знає про наявність у неї цього захворювання²⁵.

У КК є статті, в яких передбачена кримінальна відповідальність осіб, яких неможливо визначити як спеціальний суб'єкт, позаяк його ознаки прямо не передбачені в Загальній частині КК. Водночас таких осіб не можуть притягнути до кримінальної відповідальності без встановлення низки спеціальних ознак. Дану групу спеціальних суб'єктів С. Анощенкова та О. Крапівіна пропонують віднести до спеціальних суб'єктів з нормативно не визначеними ознаками, тобто як різновид спеціального суб'єкта²⁶. До них можна було б віднести суб'єкта злочину, передбаченого ст. 130 та 133 КК. На нашу думку, встановлення різновидів спеціального суб'єкта в статті КК буде обтяжено, але визначення в науковій доктрині його нормативно визначених ознак, об'єднаних у групи, доречно.

Отже, поняття «суб'єкт злочину» та «особа злочинця» викликають дискусії серед науковців, а суперечки, що виникають внаслідок визначення суб'єкта злочину, можуть призвести до помилок у правозастосовній діяльності. Тому пропонуємо для їх усунення використовувати термін «суб'єкт злочину» як сукупність ознак, що характеризують особу, що вчинила злочин. «Особа злочинця» як тер-

²³ Корнієнко Є.В. Кримінально – правова характеристика зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : 12.00.08 «Кримінальне право і криминологія; кримінально-виконавче право» / Є.В. Корнієнко. – К., 2013. – 17 с.

²⁴ Харь І.О. Цит. праця.

²⁵ Кримінальний кодекс України: Науково-практичний коментар / [Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, С. Б. Гавриш та ін.] ; за заг. ред. В. В. Сташиса, В.Я. Тація. – С. 401

²⁶ Анощенкова С. Суб'єкт преступлення, признаки которого устанавливаются путем толкования закона / С. Анощенкова, О. Крапивина // Уголовное право. – № 3. – 2009. – С. 4–6.

мін, що також використовується в теорії кримінального права, визначає сукупність характеристик особи, які враховуються судом при призначенні покарання.

Інститут суб'єкта злочину тісно пов'язаний з інститутом кримінальної відповідальності, вини, позаяк осудність є передумовою вини особи, а вина особи, у свою чергу, є обов'язковою умовою кримінальної відповідальності та покарання²⁷, а також особливостями кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх (Розділ XV). Тому, на нашу думку, дане положення, зумовлює необхідність поглибленого дослідження суб'єкта злочину та його видів.

Суб'єктом злочинів проти здоров'я особи визначено в ст.121, 122 КК України фізичну осудну особу віком 14 років, у ст. 123–128 КК України з 16 років. Суб'єкт злочинів у ст. 130, 133 КК України – спеціальний.

УДК 347.921.5

Мета, завдання та суть прокурорського нагляду у формі процесуального керівництва негласними слідчими (розшуковими) діями

В. О. Прядко,

старший радник юстиції, провідний науковий співробітник відділу наукового забезпечення організації роботи та управління в органах прокуратури Науково-дослідного інституту Національної академії прокуратури України

Розкриваються питання здійснення прокурором нагляду за додержанням законів під час проведення досудового розслідування у формі процесуального керівництва як у цілому досудовим розслідуванням, так і негласними (слідчими) розшуковими діями (далі – НСРД) зокрема.

Ключові слова: прокурорський нагляд, процесуальне керівництво, негласні слідчі (розшукові) дії.

Прядко В. А. Цель, задание и суть прокурорского надзора в форме процессуального руководства негласными следственными (розыскными) действиями

Раскрываются вопросы осуществления прокурором надзора за соблюдением законов во время проведения досудебного расследования в форме процессуального руководства как в целом досудебным расследованием, так и негласными следственными (розыскными) действиями (далее – НСРД) в частности.

Ключевые слова: прокурорский надзор, процессуальное руководство, негласные следственные (розыскные) действия.

Prядko Volodymyr. Objective, purpose and nature of prosecutor's supervision of laws in form of procedure ruling during holding covert investigative (detective) actions

²⁷ Кримінальне право України. Загальна частина: Підручник / [М.І. Бажанов, Ю.В. Баулін, В.І. Борисов та ін.] : за ред. М.І. Бажанова, В.В. Сташиса, В.Я. Тація. – Х. : Право, 1997. – С. 119-120.

© *Прядко Володимир Олексійович* – старший радник юстиції, провідний науковий співробітник відділу наукового забезпечення організації роботи та управління в органах прокуратури Науково-дослідного інституту Національної академії прокуратури України